

АКТ
лісопатологічного обстеження лісових насаджень по
Клесівському надлісництву
філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»
на доцільність проведення в них суцільних
санітарних рубок

« 10 » 12 2025

с-ще Клесів Сарненського району
Рівненської області

На пропозицію Клесівського надлісництва Філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", лист № 14400/34.4.1-2025 від 08.12.2025 року, згідно з наказом №1381/34.4.4 від 06.08.2025 року, про створення комісії для проведення обстежень на доцільність призначення суцільних санітарних рубок (далі - ССР) та згідно з вимогами «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), (далі - СПЛУ) нами, комісією в складі: головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Івана МОРОЧЕНЦЯ, завідувача сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Сергія МУЗИЧКА, помічника начальника Клесівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олега ШИЛА, провідного інженера охорони та захисту лісів Клесівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Євгена ПРИТА, лісничих Клесівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», а саме: лісничого Борівського лісництва Олександра ОСИПЧУКА, лісничого Карпилівського лісництва Михайла БРИЧКИ, лісничого Біловізького лісництва Андрія ДІДУХА, лісничого Мушнянського лісництва Ярослава КОВАЛЕВИЧА, старости Борівського старостинського округу Михайла ШЕРЕМЕТА, старости Карпилівського старостинського округу Ольги ШЕВЧУК, старости Біловізького старостинського округу Івана ТАРГОНСЬКОГО, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень Клесівського надлісництва на предмет призначення в них суцільних санітарних рубок у відповідності до пункту 30 СПЛУ на 2025 рік.

Примітка:

Коротка таксаційна характеристика вказана згідно з матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року за станом на 01.01.2020 року по ДП "Рокитнівське лісове господарство";

Коротка таксаційна характеристика вказана згідно з матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року за станом на 01.01.2020 року по ДП "Остківське лісове господарство";

У відповідності до п. 5 абзацу 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;

Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубань шляхом перелікової таксації (площа пробної площі відповідає фактичній площі лісосіки).

Мушнянське лісництво

Квартал 51, виділ 17, площа виділу 11,0 га (в рубку кв. 51, вид. 17(2), площа 1,0 га), склад 9Сз(59)1Сз(100), вік 59 років, повнота 0,70, бонітет 2, ТЛУ – А2С, середня висота 19 м., середній діаметр 26 см., експлуатаційні ліси, 275 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження в наявності.

Дане насадження пошкоджене лісовою пожежею в 2025 році, запис в книзі обліку лісових пожеж присутній. Насадження першочергово потребують поліпшення санітарного стану, так як є осередком розмноження вторинних шкідників.

Під час обстеження встановлено, що насадження втратили свої лісогосподарські та захисні властивості. Кореневі лапи та кореневі шийки дерев з ознаками обпалу (в окремих випадках більше $\frac{3}{4}$ периметра стовбура), висота нагару сягає від 0,5 до 2,5 м.

Сухостійні і всихаючі дерева сосни уражені комплексом вторинних шкідників (при відлущенні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності вторинних шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо). На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вторинних шкідників (льотні отвори, тощо).

При обстеженні було встановлено, що повнота даного насадження після умовної рубки становитиме нижче критичної, а згідно п. 27 «Санітарних правил в лісах України», дане насадження потребує суцільної санітарної рубки. Дану рубку необхідно провести в 2025 році. Лісовідновлення забезпечити шляхом та в строки передбачені постановою Кабінету Міністрів України про лісовідновлення № 303.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає 94% запасу деревини.

Спеціалістам підприємства вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Борівське лісництво

Квартал 36, виділ 19, площа виділу 7,0 га (в рубку кв. 36, вид. 19(1), площа 1,0 га), склад 8Сз2Бп+Яле, вік 30 рік, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ – ВЗДС, середня висота 13 м., середній діаметр 14 см., експлуатаційні ліси, 130 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження в наявності.

Квартал 72, виділ 23, площа виділу 1,6 га (в рубку кв. 72, вид. 23(1), площа 1,0 га), склад 10Сз+Дз+Бп, вік 33 років, повнота 0,70, бонітет 1А, ТЛУ – В2ДС, середня висота 16 м., середній діаметр 16 см., експлуатаційні ліси, 210 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження в наявності.

Карпилівське лісництво

Квартал 9, виділ 31, площа виділу 3,5 га (в рубку кв. 9, вид. 31(1), площа 1,0 га), склад 9Сз1Бп, вік 60 років, повнота 0,85, бонітет 1, ТЛУ – ВЗДС, середня висота 20 м.,

середній діаметр 24 см., експлуатаційні ліси, 320 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження в наявності.

Квартал 50, виділ 1, площа виділу 1,4 га (в рубку кв. 50, вид. 1(1), площа 1,0 га), склад 8Сз2Бп, вік 90 рік, повнота 0,60, бонітет 2, ТЛУ – ВЗДСА, середня висота 22 м., середній діаметр 28 см., ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг (ОЗЛД. Лісові ділянки, що прилягають до залізниць, автодоріг), 240 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження в наявності.

При проведенні лісопатологічного обстеження встановлено, що основною причиною всихання насадження є ураження **стовбуровими шкідниками**. Сухостійні і всихаючі дерева сосни заселені, а в більшій частині відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (при відлученні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо). На підстилці ділянок було виявлено значну кількість опалих пагонів сосни, що свідчить про заселення дерев малим і великим сосновими лубоїдами. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників, льотні отвори, V - VI категорія стану дерев сосни повністю відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників. Осередки стовбурових шкідників виявлені, на них складені повідомлення про погіршення санітарного стану.

При обстеженні було встановлено, що повнота насадження після умовної рубки призведе до зменшення повноти насадження нижче критичної. У відповідності до пункту 27 СПЛУ, насадження потребують ССР. Дані рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 31-41 % запасу деревини.

Спеціалістам Клесівського надлісництва, при виявленні нових осередків шкідників у лісових насадженнях, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Біловізьке лісництво

Квартал 31, виділ 3, площа виділу 1,0 га (в рубку кв. 31, вид. 3(1), площа 0,3 га), склад 9Сз1Бп, вік 55 років, повнота 0,30, бонітет 1, ТЛУ – ВЗДС, середня висота 19 м., середній діаметр 22 см., експлуатаційні ліси, 100 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження в наявності.

Квартал 31, виділ 4, площа виділу 1,5 га (в рубку кв. 31, вид. 4(1), площа 0,6 га), склад 10Сз+Бп, вік 60 років, повнота 0,80, бонітет 2, ТЛУ – В4ДС, середня висота 17 м., середній діаметр 22 см., експлуатаційні ліси, 260 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження в наявності.

При лісопатологічному обстеженні встановлено, що насадження були пошкоджені в наслідок стихійного лиха, сильних поривчастих вітрів (**вітровал, бурелом**) в минулі роки 2020-2021 рр. Частина дерев зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється велика захаращеність, частина дерев вже є неліквідною. Проведення санітарно-оздоровчих заходів слабкої

інтенсивності не дадуть бажаного результату так як повнота знизиться нижче критичної.

Вітровальні, буреломні та сухостійні дерева сосни відпрацьовані комплексом вторинних шкідників. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників.

При обстеженні було встановлено, що повнота даного насадження після умовної рубки становитиме нижче критичної, а згідно п. 27 «Санітарних правил в лісах України» дані насадження потребують суцільної санітарної рубки. Дані рубки необхідно провести до кінця 2025 року. Лісовідновлення забезпечити шляхом та в строки передбачені постановою Кабінету Міністрів України про лісовідновлення № 303.

Згідно матеріалів пробної площі обов'язковому вирубуванню підлягає 15-42 % запасу деревини.

Спеціалістам підприємства вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по Клесівському надлісництві на загальній площі – **5,9 гектарів**.

2. Для поліпшення санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах Клесівського надлісництва, що завдається стихійними лихами, шкідниками хворобами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: ССР на площі – **5,9 гектарів**.

3.3 метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відтворення на кожен ділянку до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.), лісівничі та організаційні вимоги.

4. Рубки провести згідно з вимогами СПЛУ та термінів, передбачених цими правилами.

5. В осередках стовбурових шкідників, вітровалів та буреломів проводити рубки згідно термінів та норм передбачених СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6. На зрубках провести лісокультурні заходи згідно з типами лісорослинних умов, з дотриманням вимог «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. В осередках комплексу стовбурових шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

7. Лісовій охороні Клесівського надлісництва, вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення суцільних

санітарних рубок, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

8. При проведенні рубок на лісосіках ССР, дотримуватись пункту 27, СПЛУ та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст.315.

9. Спеціалістам Клесівського надлісництва вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

10. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.

11. Спеціалістам Клесівського надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно з чинним законодавством.

12. Лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: з 09.12.2025 року по 10.12.2025 року.

До акту додаються додатки:

- зведена відомість насаджень, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);
- зведена відомість пробних площ, закладених у насадження, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);
- плани лісових насаджень, що потребують ССР, з нанесеною на них схемою пробних площ (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки).

Акт складено в 4-х примірниках:

- 1-й: філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;
- 2-й: надлісництву;
- 3-й: Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;
- 4-й: філії "Поліський лісовий офіс.

Акт підписали:

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Іван МОРОЧЕНЕЦЬ

Завідувач сектору нагляду, обліку і прогнозу
філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»

Сергій МУЗИЧКО

Помічник начальника
Клесівського надлісництва

Олег ШИЛО

Провідний інженер охорони та захисту лісів
Клесівського надлісництва

Лісничий Борівського лісництва

Лісничий Карпилівського лісництва

Лісничий Біловізького лісництва

Лісничий Мушнянського лісництва

Староста Борівського старостинського округу

Староста Карпилівського старостинського округу

Староста Біловізького старостинського округу

Євген ПРИТ

Олександр ОСИПЧУК

Михайло БРИЧКА

Андрій ДІДУХ

Ярослав КОВАЛЕВИЧ

Михайло ШЕРЕМЕТ

Ольга ШЕВЧУК

Іван ТАРГОНСЬКИЙ